

सचिवमृगे एवाद्यभेदे १० वक्ष्ये शब्दः । ११ नानावर्णे
१२ मयूरे १३ कानदेवे १४ चापे १५ केके १६ स्वर्णं १७ आभरणे
१८ पद्मे १९ शङ्खे २० चन्दने २१ कपूरे २२ पुष्पे २३ को-
किले २४ मेघे २५ सिंहे २६ रात्रौ २७ भूमौ २८ दोग्रौ च
नानावर्णः । शारमङ्गलस्य शकः । शारङ्गोऽपि चित्र-
मृगादौ । चित्रवर्णं त्रिंश्वरः । सर्वत्र जातौ स्त्रियां ङीष्
सारङ्गिक पुं सारङ्गं मृगं हन्ति ठक् । व्याघ्रे सिंको ।
सारज न० सारात् दध्यपात् जायते जन-ङ । नवनीते
शब्दः ।

सारण न० सृ-णिच्-लु । १ गन्धद्रव्ये धरणिः । २ अतीवा-
ररोगे श्रावणसचिवभेदे च हेमच० । ३ मद्रवजायां
धरणिः ५ आघातके शब्दः ।

सारणि(णी) स्त्री सृ-णिच्-अनि वा ङीष् । १ सुद्रव्यां
२ प्रसारिण्याम् उणादि० सङ्क्षेपेणाङ्गभेद सूचितग्रह-
गत्यादिबोधके ल्योतिषग्रन्थभेदे च ।

सारण्य पुं सृ-णिच् वा० खण्ड । सर्पाण्डे जटा । [अयः ।
सारतर् पुं सारप्रधानः जलप्रधानस्तर् । कदलीवले धन-
सारथि पुं सृ-अथिष्, सह रथेन सरथः षोटक् । तत्र
नियुक्तः इज् वा । रथादिवाहनपरेके नियन्त्रि स्वमरः ।
तत्त्वज्ञं मातृके १८६ अ० यथा "निमित्तशकुनप्रज्ञो
हयशिल्पाविशारदः । हयायुर्वेदान्तत्त्वज्ञो भूमिभागविशे-
षवि । ज्ञानिभक्तो महोत्साही सर्वेषां च प्रियंवदः ।
शूरश्च कृतविद्यश्च सारथिः परिकीर्तितः" ।

सारदा स्त्री सारं ददाति दा-क । १ सरस्वत्याम् शब्दः ।
"निखति यदि मृहीत्वा सारदा सर्वकालम्" शिवस्तवः ।
२ सारदातरि त्रि० ।

सारदुम पुं सारप्रधानो दुमः । खदिरवले राजनि० ।
सारपादप पुं सारयति सारः नित्यक० । आसनवले रत्नमा-
सारभाण्ड न० कर्म० । १ अक्षलिमपात्रे २ अष्टपात्रे च ।
सारमिति पुं सारं यथार्थं मिनोत्यनेन आ-करणे क्तिच् ।
१ वेदे हेमच० भावे क्तिच् । २ सारदाने स्त्री ।

सारमूषिका स्त्री सारे मूषिकेवाप्रहारकत्वात् । देवदाली-
वले राजनि० । [१ कुकुरे २ तदुयोषिति स्त्री ङीष् ।
सारमेय पुं स्त्री सरमायाः कथ्यपपत्त्याः अपत्यम् ठक् ।
सारलीह न० लौहेषु सारः राज० । लौहसारे (इशात)
सारव त्रि० सरव्यां भवः अण् नि० । सरयूनदीभवे स्वमरः
सारस न० सरो नियतवृत्तिरस्य अण् । १ पद्मे स्वमरः
२ कट्याभरणे च । सह रवेन सारि अण् । ३ चन्द्रे

४ खनामख्याते पञ्चिणि पुं स्त्री० स्त्रियां ङीष् ।
सरथ इदम् अण् । ५ सरोवरसम्बन्धिनि त्रि० । "नद्याः
शैलवराक्षाभ्या यत्र संस्तुत्य तिष्ठति । तत्सरोजं जलं
ऊर्ध्वं सारसं परिकीर्तितम्" भावप्र० चक्रे इज्जलभेदे
"सारसं सलिलं बल्यं दृष्ट्वाभ्रं मधुरं लघु । रोचनं
तुवरं कृत्वा वङ्गमूलमलं हितम्" तत्त्वोक्तास्तदुगुणाः ।

सारसन न० सारं सनीति सन-अच् । १ स्त्रीकथाभरणे
काञ्चुकां कङ्कु कदाद्यायं सध्यकाये निबद्धे २ पट्टिकादौ च
स्वमरः ।

सारस्वत पुं सरस्वती देवताऽस्य, सरस्वत्या इदं वा अण् ।
१ बल्लदगङ्गे २ देशभेदे हेमच० । पञ्चगौडमध्ये ३ ब्रह्म-
ण्यभेदे ४ सरस्वतीप्रतिपादितसुनिभेदे ५ ब्राह्मदिनरूपे
कल्पभेदे च "सारस्वतस्य कल्पस्येति" सत्यपुराणम्
ईसरस्वतीसम्बन्धिनि त्रि० "तस्यां पूर्वाह्नकमये कुख्यात्
सारस्वतोत्सवम्" ति० त० । ७ सरस्वतीदेवताके च त्रि० ।
"तस्यावनाय निर्वोयचरुः सारस्वतोद्विजैरति" स्मृतिः ।
सुनिभेदजनकथा च भा० श० ५२ अ० "ब्रह्मर्षे ! (दधीच !) तव
पुत्रोऽयं त्वज्जन्त्रा धारितो मया । दृष्ट्वा तेऽप्रसरं रंते
यत् स्तन्नं प्रागलम्बुपाम् । तत् कुक्षिणा वै ब्रह्मर्षे !
त्वज्जन्त्रा धृतवत्यहम्" इत्युपक्रमे "तस्मात् सारस्वतः
पुत्रो महान्ते वरवर्णिन ! । तवैव नाम्ना प्रथितः
पुत्रस्ते लोकभावनः । सारस्वत इति ख्यातो भवि-
ष्यति यथातथाः । एष दादश वार्षिक्यामनादृष्ट्यां
द्विजर्षभान् । सारस्वतो महाभागो वेदानध्यापयिष्यति"
इति सरस्वतीं प्रति दधीचोक्तिः तस्य वेदाध्यापनकथा च
तत्रैव अध्यायशेषे "अनादितिरनुप्राप्ता राजन् दादश-
वार्षिकी । तस्यां दादशवार्षिक्यामनादृष्टौ महर्षयः ।
इत्यर्थं प्राद्वृज्नाजन् ! जुधात्ताः सर्वतो दिशम् । दिग्-
स्थस्तान् प्रहृतान् दृष्ट्वा सुनिः सारस्वतस्तदा । गमनाय
अतिवृत्ते तद्युवाच सरस्वती । न गन्तव्यमितः पुत्र !
तवाह्वारमहं सदा । दास्यामि सत्यप्रवराणुषण्णामिह
भारत ।" ततः तद्वत्सत्वाहारेण प्राधान्यधारयत् वेदां-
साधारयत् अतीतायामनादृष्टौ अस्माभावेन नष्टवेदा
अन्ये सुनयस्ततो वेदान् लेभिरे तत्कथा "तस्मादेदान-
लप्राप्य पुनर्धर्मं, प्रचक्रिरे । अदिसिन्सहस्राणि शिष्य-
त्वं प्रतिपेदिरे । सारस्वतस्य विप्रर्षेर्वेदाध्यायकार-
त्वात्" । देशभेदे च "मध्ये सारस्वता सत्याः स्मरसेनाः
समाधुराः । पाञ्चालशाल्यमाण्डव्यं कुरुजेलगजाङ्गयम्"